សៀវភៅណែនាំស្តីពី
ការចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុកសម្រាប់ភ្ញាស់ យកកូន យកសាច់ជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម

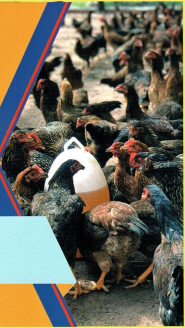

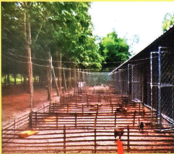

រៀបចំដោយ ៖ នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សហការជាមួយ នាយកដ្ឋានផលិតកម្មសត្វ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ

ឧបត្ថម្ភថវិកាដោយ ៖ សាជីវកម្មសហគមន៍ជនបទកូរ៉េ ក្រសួងកសិកម្ម ចំណីអាហារ និងកិច្ចការជនបទ

2021

한국농어촌공사

KNU 강원대학교 KANGWON NATIONAL UNIVERSITY

សៀវភៅណែនាំ

ស្តីពី

ការចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុកសម្រាប់ភ្ញាស់ យកកូន យកសាច់ជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម

រៀបចំដោយ

នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

សហការជាមួយ

នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេស និងនីតិកម្ម

នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ

បោះពុម្ព ចំនួន ៣០០០ ច្បាប់

ឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ពដោយ: សាជីវកម្មសហគមន៍ជនបទកូរ៉េ ក្រសួងកសិកម្ម ចំណីអាហារ និងកិច្ចការជនបទ

រក្សាសិទ្ធិដោយ: នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

លិខិតថ្លែងអំណរគុណ

ក្រោមកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងក្រសួងកសិកម្មស្បៀងអាហារ និងកិច្ចការជនបទនៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េគម្រោងស្តីពី"ការគាំទ្រការសាងសង់មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលកសិកម្មនៅកម្ពុជា" បានចាប់ផ្តើមអនុវត្តពីឆ្នាំ២០១៧-២០២១ ក្រោមការគាំទ្រថវិកាដោយរដ្ឋាភិបាលសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ដោយមាននាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សហការអនុវត្តជាមួយសារជីវកម្ម សហគមន៍ជនបទកូរ៉េ ដែលមានការចូលរួមពីអ្នកជំនាញបច្ចេកទេសកសិកម្ម មកពីសាកលវិទ្យាល័យជាតិកាងវ៉ុន និងមន្ត្រីជំនាញពាក់ព័ន្ធមកពីអង្គភាពក្រោមឱវាទក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ ទន្ទឹមនេះកូនសៀវភៅបច្ចេកទេសចំនួន០៥មុខមានដូចជា "១. សៀវភៅណែនាំស្តីពីការចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុកសម្រាប់ភ្ញាស់យកកូន យកសាច់ជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម ២. សៀវភៅណែនាំស្តីពីបច្ចេកទេសបំប៉នត្រីទីឡាព្យ៉ា ត្រីឆ្ពិន ត្រីកាបសាមញ្ញ និងត្រីកាបស ៣. សៀវភៅណែនាំស្តីពីផលិតកម្មដំណាំបន្លែយកផ្លែ ៤.សៀវភៅណែនាំស្តីពីបច្ចេកទេសធ្វើមេស្ព័រផ្សិតចំបើង និងមេស្ព័រផ្សិតអំបោះ ៥. សៀវភៅណែនាំស្តីពីបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមកន្លាយ ត្រូវបានរៀបចំចងក្រង និងបោះពុម្ពដែលនេះគឺផ្នែកមួយនៃការអនុវត្តគម្រោង។

នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយភាពវៃឆ្លាតរបស់ឯ**កឧត្តម វេង សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សូមថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះរដ្ឋាភិបាលនៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ តាមរយៈសាជីវកម្មសហគមន៍ជនបទកូរ៉េ និងសាកលវិទ្យាល័យជាតិកាងវ៉ុន ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែងចូលរួមចំណែកទាំងបច្ចេកទេស និងថវិកា ក្នុងការរៀបចំចងក្រង និងបោះពុម្ពផ្សាយកូនសៀវភៅ

បច្ចេកទេសទាំង៥មុខខាងលើ ក្នុងគោលបំណងប្រើប្រាស់សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងផ្សព្វផ្សាយបន្ត ដើម្បីរួមចំណែកលើកកម្ពស់គុណភាព និងនវានុវត្តន៍ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា។

កូនសៀវភៅបច្ចេកទេសទាំង០៥មុខនេះ និងត្រូវប្រើប្រាស់ជាជំនួយស្មារតីដល់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ហើយក៏ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលរបស់មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មតាស្អាង នៃនាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពបណ្តុះបណ្តាលបង្កើនសមត្ថភាព និងផ្ទេរចំណេះដឹងដល់អ្នកប្រើប្រាស់ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធស្របទៅតាមតម្រូវការ។

នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សង្ឃឹមថាកូនសៀវភៅបច្ចេកទេសទាំងនេះ ពិតជាបានបម្រើដល់ផលប្រយោជន៍រួម ហើយបានប្រើប្រាស់ដោយទូលំទូលាយក្នុងវិស័យកសិកម្មទាំងអ្នកបច្ចេកទេស ភ្នាក់ងារផ្សព្វផ្សាយ អ្នកប្រើប្រាស់ ផលិតករ កសិករ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន។

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១១រោច ខែមិគសិរ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស. ២៥៦៥
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១

ប្រធាននាយកដ្ឋាន

បណ្ឌិត. **ម៉ៅ មិនា**

សមាសភាពចូលរួមចំណែកផលិតសៀវភៅណែនាំ ស្តីពីបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមមាន់

I. ទីប្រឹក្សាផ្តល់យោបល់:

១. ឯកឧត្តម **តាន់ ផាន់ណារ៉ា** ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទទួលបន្ទុកជាអគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ

២. បណ្ឌិត **ម៉ៅ មិនា** នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

II. អ្នករៀបរៀង:

លោក **ផាន ទូច** នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

III. អ្នកស្រាវជ្រាវ:

បណ្ឌិត **សួន សុធឿន** បណ្ឌិតវិទ្យាសាស្ត្របសុពេទ្យ PhD in Viterinary Science អគ្គនាយករងនៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ។

IV. ក្រុមការងារត្រួតពិនិត្យ និងកែសម្រួល:

១. បណ្ឌិត **មាឃ ប្រមូល** នាយកដ្ឋានផលិតកម្មសត្វនៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ

២. លោក **ឃួន ម៉េងឡុង** នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេស និងនីតិកម្ម នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ

៣. លោក **ហុង ទ្រី** នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

មាតិកា

ទំព័រ

១.ហេតុអ្វីត្រូវការចាប់យកមុខរបរចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុក? ១
២.បច្ចេកទេសចិញ្ចឹម ២
២.១ ការជ្រើសរើសទីកន្លែងចិញ្ចឹមមាន់.. ២
២.២ ការរៀបចំរោងនិងទ្រុងសម្រាប់ចិញ្ចឹមមាន់ ៣
២.៣ ឧបករណ៍ សម្ភារ ចាំបាច់សម្រាប់ចិញ្ចឹម និងភ្ញាស់.................... ៩
២.៤ ការជ្រើសរើសពូជមាន់សម្រាប់ចិញ្ចឹម.. ១៣
២.៥ ចំណី ការផ្សំចំណី ទឹក និងការផ្តល់ចំណី-ទឹក........................... ១៥
២.៥.១ ចំណី... ១៥
២.៥.២ ការផ្សំចំណី... ១៦
២.៥.៣ ការផ្តល់ចំណីនិងទឹក(របបអាហារ)......................... ១៨
២.៦ ការជ្រើសរើសស៊ុតសម្រាប់ភ្ញាស់និងការភ្ញាស់ស៊ុត.................... ១៩
២.៧ ការថែរក្សាកូនមាន់អាយុ១-៣០ថ្ងៃ.. ២២
២.៨ ការថែទាំទូទៅ ការគ្រប់គ្រងការចិញ្ចឹម អនាម័យនិងជីវសុវត្ថិភាព.. ២២
២.៩ ការបង្ការ និងការការពារជំងឺ.. ២៣
២.៩.១ ជីវសុវត្ថិភាព.. ២៣
២.៩.២ ជំងឺសំខាន់ៗដែលជួបប្រទះ.. ២៤
២.៩.២.១ ជំងឺអាសន្នរោគ (Fowl Cholera/ Avian pasteurellosis). ២៤
២.៩.២.២ ជំងឺញូកាស (Newcastle Disease)..................... ២៥
២.៩.២.៣ ជំងឺអុត (Fowl Pox).. ២៦
២.៩.២.៤ ជំងឺផ្តាសាយបក្សី (Avian Influenza/Bird Fiu)...... ២៧
២.៩.២.៥ ជំងឺបង្កដោយព្រូនមូល (Ascaridiosis)................. ២៧
២.៩.២.៦ បរាសីតខាងក្រៅ (ស្រមើលនិងចៃ)..................... ២៨
២.៩.២.៧ ជំងឺផ្សេងៗទៀត.. ២៩

ការចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុក សម្រាប់គ្រាស់យកកូន យកសាច់ជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម

១.ហេតុអ្វីត្រូវការចាប់យកមុខរបរចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុក?

បច្ចុប្បន្ន ប្រទេសកម្ពុជាមានការអភិវឌ្ឍ រីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស គួបផ្សំ និងសមាហរណកម្មអាស៊ាន ជាមួយពិភពលោកកាន់តែស៊ីជម្រៅ សកម្មឡើងៗ និងការរីកចម្រើនផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច បានបង្កើតនូវការងារជាច្រើន ដល់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។ ប៉ុន្តែទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី ក៏កសិករ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមជនបទមួយចំនួន នៅតែមិនអាចរកចំណូលបានច្រើន សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការដែលចេះតែធំឡើងៗ ក្នុងស្ថានភាពដែលការរស់នៅកាន់តែមានភាពទំនើបឡើងៗ។

ក្នុងចំណោមមុខរបរផ្នែកកសិកម្ម តាមការស្រាវជ្រាវបានឱ្យដឹងថា ការចិញ្ចឹមសត្វជាមុខរបរដែលមានសក្តានុពល (Christopher Delgado et.al.1999,Katherine Ashley,2017) ដែលអាចរកប្រាក់ចំណេញបានច្រើន ពិសេសគឺការចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុក (សួន សុធឿន ២០១៧)។

តើមូលហេតុអ្វីទៅ បានជាគួរត្រូវចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុក?

» មិនត្រូវការដីធំនិងទុនច្រើន។ ចំពោះការចិញ្ចឹមមាន់ដែលមានមេចំនួន ៩០-១០០ក្បាល ត្រូវការដីសម្រាប់កន្លែងចិញ្ចឹមតែ១៥០០ម៉ែត្រការ៉េ(៣០ម X ៥០ម) ជាមួយដើមទុនប្រមាណ ១៤ ០០០ ០០០រៀល ដែលអាចរកចំណូលបានមិនតិចជាង ៨០០ ០០០រៀល/ខែ។

» មាន់ពូជក្នុងស្រុក(Native Chicken) មានទីផ្សារនិងតម្លៃខ្ពស់។ ប្រជាជនកម្ពុជានិយមបរិភោគសាច់មាន់ស្រុក ដោយឱ្យតម្លៃថា សាច់មានរស់ជាតិឆ្ងាញ់ មានអនាម័យ និងមានសុវត្ថិភាព ដោយសារការចិញ្ចឹមមិនប្រើប្រាស់បសុឱសថហួសប្រមាណ មិនប្រើសារធាតុជំរុញការលូតលាស់ (អ័រម៉ូន) និងមិនប្រើសារធាតុហាមឃាត់ ដែល

ប៉ះពាល់សុខភាពអ្នកបរិភោគ។

» មាន់ស្រុកអាចប្រកួតប្រជែងទីផ្សារបាន។ ក្រុមហ៊ុនចិញ្ចឹមមាន់ ឬការនាំចូលមាន់រស់ សាច់មាន់ ដែលជាពូជមាន់បង្កាត់នាំមកពីបរទេស និងចិញ្ចឹមជាលក្ខណៈអាតិផល (intensive) ផ្តល់ចំណីផ្សំស្រេច ដែលមាន់ទាំងនេះចិញ្ចឹមរយៈពេលខ្លីតែ ៤៥-៥០ថ្ងៃ បានទម្ងន់១.២គ.ក្រ ទៅ១.៥០គ.ក្រ។ ក្រុមហ៊ុន ឬអ្នកផលិតទាំងនេះ មិនចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុកដែលមិនងាយធំធាត់ មានន័យថា មាន់ស្រុកមិនសូវមានការប្រកួតប្រជែង ដែលកត្តានេះ ផ្តល់និងរក្សានូវចំណែកទីផ្សារសម្រាប់កសិករ ឬប្រជាពលរដ្ឋដែលចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុក។

» ការចិញ្ចឹមមាន់ ជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្មខ្នាតតូចនេះ មិនមែនជាកិច្ចការលំបាកខ្លាំង ហើយផ្តល់ឱកាសដល់ស្ត្រីសម្រាប់ប្រកបមុខរបរនេះ។ ការពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា មានស្ត្រីច្រើនជាង ៦០ភាគរយចាប់យកមុខរបរនេះក្នុងចំណោមកសិករចិញ្ចឹមមាន់បង្ហាញនៃគម្រោងសន្តិសុខស្បៀងសម្រាប់កសិករក្រីក្រ ដែលគម្រោងនេះផ្តល់មូលនិធិដោយរាជរដ្ឋាភិបាលនិងប្រជាជនជប៉ុន។

ដោយសារមូលហេតុសំខាន់ៗដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ ការចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុក ជាមុខរបរដ៏មានសក្តានុពល អាចឱ្យកសិករ ឬប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ រកចំណូលដ៏សមរម្យ ជាពិសេសអាចរស់នៅស្រុកកំណើតរបស់ខ្លួន ដោយមិនចាំបាច់ត្រូវធ្វើចំណាកស្រុក ស្វះស្វែងរកការងារធ្វើ ដើម្បីរកប្រាក់កាសចិញ្ចឹមជីវិត។ មុខរបរចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុក ជាមួយដើមទុនដែលមិនច្រើននេះ ធ្វើឱ្យកសិករ ឬប្រជាពលរដ្ឋក្លាយជាអ្នកផលិត ជាម្ចាស់អាជីវកម្ម និងអាចក្លាយទៅជាអ្នកមានស្តុកស្តម្ភបានដូចគំរូដែលមានរួចមកហើយ។

២.បច្ចេកទេសចិញ្ចឹម

២.១ ការជ្រើសរើសទីកន្លែងចិញ្ចឹមមាន់

ជោគជ័យក្នុងការចិញ្ចឹមមាន់មួយផ្នែក អាស្រ័យដោយសារការជ្រើសរើសទីកន្លែងចិញ្ចឹមបានត្រឹមត្រូវ។ ខាងក្រោមនេះគឺជាចំណុចសំខាន់ៗដែលត្រូវអនុវត្តៈ

✔ ត្រូវមានទំហំដីសមស្របសម្រាប់ជាកន្លែងចិញ្ចឹម សម្រាប់កន្លែងចិញ្ចឹមមានមេពូជចំនួន ៩០-១០០ក្បាល កន្លែងចិញ្ចឹម ត្រូវមានទំហំមិនតិចជាង ១៥០០ ម៉ែត្រការ៉េ (៣០ម៉ែត្រ x ៥០ម៉ែត្រ)។ ប្រសិនបើមានផែនការពង្រីកការចិញ្ចឹមនាពេលអនាគត ត្រូវមានផ្ទៃដីទំហំធំជាងនេះ

✔ កន្លែងចិញ្ចឹមមាន់ ជាកន្លែងមិនលិចទឹក ឬជាកន្លែងដែលមិនដក់ទឹក

✔ ស្ថិតនៅឆ្ងាយពីផ្លូវធ្វើដំណើរ

✔ កន្លែងចិញ្ចឹមមានរបងព័ទ្ធជុំវិញ។

២.២ ការរៀបចំរោងនិងទ្រុងសម្រាប់ចិញ្ចឹមមាន់

តាមគោលបំណងរបស់អ្នកចិញ្ចឹម អ្នកចិញ្ចឹមអាចចិញ្ចឹមមាន់ដើម្បីផលិតកូនលក់ ឬផលិតកូនសម្រាប់លក់ និងផលិតជាមាន់សាច់ ឬចិញ្ចឹមតែមាន់សាច់ប៉ុណ្ណោះ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្ដី អ្នកចិញ្ចឹមត្រូវរៀបចំរោងនិងទ្រុងសម្រាប់ចិញ្ចឹម តាមការណែនាំដូចខាងក្រោម។

រោង និងទ្រុងមាន់ក្នុងសៀវភៅនេះរួមមានៈ

✔ ទ្រុងមេ-បាសម្រាប់ឱ្យមាន់ពង

✔ ទ្រុងសម្រាប់ថែទាំកូនមាន់ទើបញាស់អាយុពី១-៧ថ្ងៃ

✔ ទ្រុងកូនមាន់អាយុពី៧-២១ឬ៣០ថ្ងៃ និង ទ្រុងមាន់ចិញ្ចឹមយកសាច់។

២.២.១ រោងនិងទ្រុងចិញ្ចឹមមាន់សម្រាប់ញាស់លក់កូន

✔ រោង និងទ្រុងមេ-បាសម្រាប់ឱ្យមាន់ពង(សមាប្រ់មេ៩០ក្បាល និងឈ្មោល ១៥ក្បាល)

ទំហំរោងនិងទ្រុងៈ បណ្ដាល១៧ម៉ែត្រ ទទឹង៨ម៉ែត្រ (១៧ម x ៨ម) ដោយប្រក់ដំបូលតែ ១៧ម x ៤ម។ នៅសងខាងរោងទំហំ១៧ម x (២ម+២ម) មិនប្រក់ដំបូលទេទុកជាទីធ្លាសម្រាប់មាន់លេង(រូបទី១ ៣ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ និង១២។

រោងខណ្ឌជា១៦ទ្រុង(ម្ខាង៧ទ្រុងទំហំ២ម x ៤ម និងទ្រុងចំនួន២ ស្ថិតនៅ

ផ្នែកខាងចុងនៃរោង ជាទ្រុងដែលមានទំហំ៣ម x ៤ម)។ ទ្រុងចំនួន១៤ ទំហំ៨ម៉ែត្រការ៉េ និងទ្រុងចំនួន១ទៀតដែលនៅខាងចុងនៃរោងមានទំហំ១២ម៉ែត្រការ៉េ សម្រាប់ចិញ្ចឹមមាន់ចំនួន៧ក្បាល (មេ៦ក្បាល និងឈ្មោល១ក្បាល រូបទី៥) ទ្រុងដែលនៅសល់ ១ទៀត ទំហំ១២ម៉ែត្រការ៉េទុកសម្រាប់ដាក់កូនមាន់ទើបញាស់។ ទ្រុង១ចែកជា២ផ្នែកៈ ផ្នែកសម្រាប់មាន់ពងឬសម្បុក (២មx២ម) និងកន្លែងជ្រក (រូបទី៤) និងផ្នែកទីធ្លាសម្រាប់មាន់ចេញលេង(២ម x ២ម) (រូបទី៧និង៨) លើកលែងទ្រុងចំនួន២ស្ថិតនៅផ្នែកខាងចុងនៃរោងដែលមានទំហំធំជាង។ ទ្រុងនីមួយៗមានទ្វារសម្រាប់ចូលចេញ។

រូបទី១

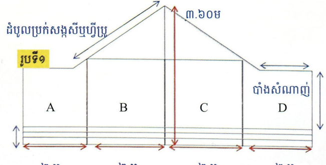

គំនូសប្លង់រោងចិញ្ចឹមមាន់ (មើលពីមុខ)

សម្គាល់៖ A និង D ទីធ្លាសម្រាប់មាន់លេង

B និង C ជម្រក/កន្លែងមានរស់នៅ/សម្បុក

រូបទី២

រូបទី៣

រោងចិញ្ចឹមមាន់ (មើលពីមុខ)

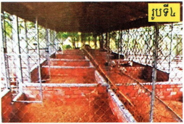

រោងចិញ្ចឹមមាន់ ចែកជា១៦ទ្រុង ផ្នែកសម្រាប់មាន់ពង និងជម្រក(២ម×២ម)

រោងនីមួយៗមានមេ ៦ក្បាល និងឈ្មោល ១ក្បាល

ក២. សំណង់រោងនិងទ្រុង

ផ្នែកជម្រកនិងសម្បុកមាន់៖

- រោងសង់បណ្តោយថ្ងៃ
- គ្រោងរបស់រោងធ្វើពីដែក ប្រក់ស័ង្កសីក្រាស់ និងទ្រាប់ដោយក្រដាសកាតុងក្រាស់ ឬក្រដាសអាលុយមីញ៉ូមមួយជាន់ទៀតការពារកុំឱ្យក្តៅខ្លាំង
- ជញ្ជាំងរោងរៀបឥដ្ឋ ៣សសំណាញ់ដែកទល់ដំបូល(រូបទី២ ៣និង៤)
- កម្រាលរោង ទ្រុងត្រូវក្រាលដោយស៊ីម៉ង់ ឬក្រាលអង្កាមដែលមានលាយកំបោរសសម្រាប់សម្លាប់មេរោគ (រូបទី៤)។

ផ្នែកទីធ្លាសម្រាប់មាន់ចេញលេង៖

- ទ្រុងនីមួយៗនៃទីធ្លាសម្រាប់មាន់ដែលតភ្ជាប់ពីទ្រុងជម្រកមាន់និង សម្រាប់មាន់ពង ខណ្ឌដោយបន្ទះឫស្សី ឬអាចរៀបឥដ្ឋកម្ពស់ ៤០-៥០សង់ទីម៉ែត្រ ហើយផ្នែកខាងលើបន្ទះឫស្សី ឬឥដ្ឋ ព័ទ្ធដោយសំណាញ់ កម្ពស់ ២ម៉ែត្រ ការពារកុំឱ្យមាន់ចេញ (រូបទី៦ ៧និង៨)។

ខ. ទ្រុងសម្រាប់ថែទាំកូនមាន់ទើបញាស់អាយុពី ១-៧ថ្ងៃ

មេមាន់ចំនួន៩០ក្បាល ជាមធ្យមអាចផលិតកូនបានចំនួន៤៥០ក្បាល/ខែ ឬ ១១២ក្បាល/សប្តាហ៍។ មេមាន់ផ្តល់ស៊ុតមិនព្រមៗគ្នានោះទេ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អាចប្រមូលស៊ុតយកទៅភ្ញាស់ក្នុងរវាង ១សប្តាហ៍ម្តង ១ខែភ្ញាស់៤លើក ដោយផ្តល់កូន

៤លើកដែរ/ខែ)។

ខ១.ទំហំទ្រុង៖ ទ្រុងកូនមាន់ដែលទើបយកចេញពីទូភ្ញាស់ មានបណ្ដោយ២ម៉ែត្រ ទទឹង១ម៉ែត្រ និងកម្ពស់ ០.៥ម៉ែត្រ(២ម៉ែត្រ x ១ម៉ែត្រ x ០.៥ម៉ែត្រ) ខណ្ឌជា២៖ ១ម៉ែត្រ x ១ម៉ែត្រ ដែលអាចផ្ទុកកូនមាន់ចំនួន១០០ក្បាល សង់ខ្ពស់ផុតពីដី។ ទ្រុងកូនមាន់នេះស្ថិតនៅខាងចុងនៃរោងមាន់(រូបទី១៣)។

ខ២. សំណង់ទ្រុង៖ មេធ្វើពីដែក ព័ទ្ធវិញដោយសំណាញ់លួស ដែលបាំងដោយក្រដាសសម្បកកេសឬបាំងដោយបន្ទះក្ដារនៅចំកណ្ដាលទ្រុងមានអំពូលភ្លើងពណ៌ថ្លៃ ទ្រុងពីឈើ ឬស្សី ឬសម្ភារផ្សេងៗទៀតដែលអាចរកបាន ប៉ុន្តែត្រូវរក្សាឱ្យបាននូវបទដ្ឋានបច្ចេកទេសដូចបានរៀបរាប់ ត្រូវរក្សាសីតុណ្ហភាពក្នុងទ្រុងកូនមាន់នេះពី ៣០-៣៣អង្សាសេ។ ត្រូវមានទែរម៉ូម៉ែត្រសម្រាប់វាស់សីតុណ្ហភាព (រូបទី២៤)។

គ. ទ្រុងកូនមាន់អាយុពី៧-២១ឬ៣០ថ្ងៃ

ដោយសារតែកូនមាន់ដែលភ្ញាស់មានចំនួន ១១២ក្បាល/សប្ដាហ៍ ហើយត្រូវចិញ្ចឹមរហូតដល់អាយុ២១ថ្ងៃឬ៣០ថ្ងៃទើបលក់ ត្រូវមានទ្រុងដាក់កូនមាន់ទាំងនេះតាមអាយុរបស់វា។

គ១.ទំហំទ្រុង: ទ្រុងបណ្ដោល ៣.០ម៉ែត្រ ទទឹង១.២០ម៉ែត្រ និងកម្ពស់០.៥ម៉ែត្រ ដែលខណ្ឌជា៣ប្លុក សម្រាប់ដាក់កូនមាន់ដែលមានអាយុខុសៗគ្នា។

គ២.សំណង់ទ្រុង: សំណង់អនុវត្តដូចការសាងសង់ទ្រុងកូនមាន់អាយុពី១-៧ថ្ងៃដែរលើកលែងតែទ្រុងកូនមាន់អាយុពី៧-២១ថ្ងៃឬ៣០ថ្ងៃ បាំងដោយសំណាញ់លួសព្រោះមិនសូវត្រូវការកម្ដៅដូចកូនមាន់ទើបញាស់ ប៉ុន្តែទោះបីយ៉ាងនេះក្ដី ចំកណ្ដាលទ្រុងនីមួយៗ ត្រូវមានអំពូលកម្ដៅថាមពល ៣០-៤០វ៉ាត់ ដែលរក្សាសីតុណ្ហភាពក្នុងទ្រុងពី ២៥-៣០អង្សាសេ។ បាតទ្រុងកក្រាលអង្កាម មានស្នូកចំណី និងប្រដាប់ដាក់ទឹកឱ្យមាន់ផឹក(រូបទី១៤ និង១៥)។

២.២.២ ទ្រុងចិញ្ចឹមមាន់សមាប្រ់ភ្ញាស់កូនដើម្បីចិញ្ចឹមមាន់សាច់

ការចិញ្ចឹមមាន់យកសាច់អាចប្រព្រឹត្តទៅដោយទិញកូនមាន់មកចិញ្ចឹមប៉ុន្តែ

ជាការល្អប្រសិនបើចិញ្ចឹមមេដើម្បីភ្ញាស់យកកូន ហើយបន្តចិញ្ចឹមកូនមាន់ទាំងនោះ រហូតដល់ទម្ងន់ ១.២គ.ក្រ-១.៥គ.ក្រ ដើម្បីលក់ជាមាន់សាច់។ មូលហេតុដែលណែនាំឱ្យចិញ្ចឹមមេភ្ញាស់យកកូន ហើយបន្តចិញ្ចឹមកូនយកសាច់គឺដោយសារតែៈ

- ចំណេញច្រើនជាងទិញកូនយកមកចិញ្ចឹម
- ធានានិរន្តរភាពក្នុងការចិញ្ចឹម ព្រោះពេលខ្លះ បើមិនមានផែនការច្បាស់លាស់ ឬទិញកូនមាន់មិនបាន នោះការផលិតមិនបានតាមផែនការ ដែលធ្វើឱ្យចំណូលមិនទៀងទាត់។
- ទ្រុងមាន់ចិញ្ចឹមយកសាច់(មេចំនួន៤៨ក្បាល ឈ្មោល៨ក្បាល និងកូនចិញ្ចឹមយកសាច់២០០-២៣០ក្បាល/ខែ) មេចំនួន៤៨ក្បាល អាចផ្តល់មាន់សាច់ប្រមាណ ២០០-២៣០ក្បាល/ខែ។ ដើម្បីទទួលបានលទ្ធផលនេះ ត្រូវរៀបចំដូចជាៈ

ទំហំរោង និងទ្រុងៈ ទំហំ និងការសាងសង់អនុវត្តដូចគ្នានឹងរោងទ្រុងមាន់ចិញ្ចឹមមាន់ភ្ញាស់កូនលក់ ដោយរោងបណ្តោយ១៧ម៉ែត្រ ទទឹង៨ម៉ែត្រ (១៧ម×៨ម) ដោយប្រក់ដំបូលតែ១៧ម×៤ម។ នៅសងខាងទ្រុង១៧ម×(២ម+២ម) មិនប្រក់ដំបូលទេ ទុកជាទីធ្លាសម្រាប់មាន់លេង(រូបទី១-៣ និង៧-១២)។ រោងឬទ្រុងមួយចំហៀងដែលមាន៨ប្រលោះសម្រាប់ចិញ្ចឹមមេ មួយចំហៀងទៀត យក៧ប្រលោះសម្រាប់ចិញ្ចឹមកូនយកសាច់ និង១ប្រលោះទៀត (ទំហំ៣ម៉ែត្រ×៤ម៉ែត្រ) ទុកសម្រាប់កូនមាន់អាយុពី១ថ្ងៃដល់៣០ថ្ងៃ។ សម្រាប់ចិញ្ចឹមមាន់សាច់ ១ម៉ែត្រការ៉េចិញ្ចឹមមាន់ចំនួន១០ក្បាល។

សំណង់រោង និងទ្រុងៈ អនុវត្តដូចការសាងសង់សំណង់សម្រាប់ចិញ្ចឹមមាន់ភ្ញាស់យកកូនដែរ។

រូបទី៦

រោងចិញ្ចឹមមាន់មើលពីចម្ងាយ

រូបទី៧

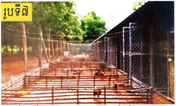

ទីធ្លាសម្រាប់មាន់ចេញលេង(១ទ្រុងទំហំ២ម×២ម)

ទីធ្លាសម្រាប់មាន់ចេញលេង(១ទ្រុងទំហំ ២មx២ម)

ទីធ្លាសម្រាប់មាន់ចេញលេង ព័ទ្ធដោយលួស

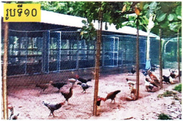

ទីធ្លាសម្រាប់មាន់ចេញលេងព័ទ្ធដោយ សំណាញ់

ផ្នែកទីធ្លាមាន់ចេញលេង អាចធ្វើជា ទ្រើងកាត់បន្ថយកម្ដៅ

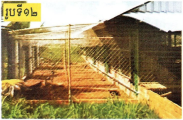

ផ្នែកទីធ្លាមាន់ចេញលេង មានដាំដើម ឈើព័ទ្ធជុំវិញ

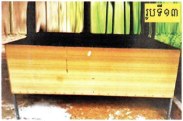

ទ្រុងកូនមាន់ទើបញាស់ (ជញ្ជាំងបិទជិត)

ផ្នែកទីធ្លាមាន់ចេញលេង មានដាំដើមឈើព័ទ្ធជុំវិញ

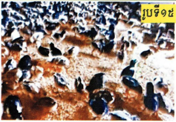

ទ្រុងកូនមានអាយុ ៧-៣០ថ្ងៃ ក្រាលអង្កាម មានភ្លើងកម្តៅនិងប្រដាប់ដាក់ចំណី-ទឹក

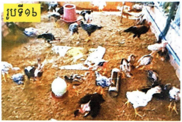

ទ្រុងមាន់សាច់ ចិញ្ចឹម ១០ក្បាល/ម៉ែត្រការ៉េ

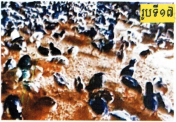

ទ្រុងកូនមានអាយុ ៧-៣០ថ្ងៃ ក្រាលអង្កាម មានភ្លើងកម្តៅនិងប្រដាប់ដាក់ចំណី-ទឹក

២.៣ ឧបករណ៍ សម្ភារ ចាំបាច់សម្រាប់ចិញ្ចឹម និងឆ្មាស់

ឧបករណ៍ សម្ភារ ចាំបាច់សម្រាប់ចិញ្ចឹមរួមមាន៖

- ទូភ្ញាស់
- ម៉ាស៊ីនកិនចំណី
- ម៉ាស៊ីនហាន់បន្លែ
- ប្រដាប់ដាក់ចំណីឬស្នូកចំណី
- ប្រដាប់ដាប់ទឹកឬក្បាលបឺត
- ផ្ទើរនិងសម្បុកមាន់
- ភ្លើងបំភ្លឺនិងប្រដាប់វាស់សីតុណ្ហភាព(ទែរម៉ូម៉ែត្រ)។

ក.ទូភ្ញាស់

ទូភ្ញាស់ដើរតួនាទីសំខាន់ណាស់ ក្នុងការចិញ្ចឹមមាន់បែបអាជីកម្មខ្នាតតូចដែលមានមេមាន់ចាប់ពី៩០ក្បាលឡើងទៅ។ អ្នកចិញ្ចឹមមិនអាចពឹងផ្អែកទុកឱ្យមេមាន់ក្រាបដើម្បីភ្ញាស់កូនឡើយ ព្រោះផលិតកម្មយឺត និងផលិតភាពទាប។ ទូភ្ញាស់មានច្រើនយ៉ាងច្រើនបែប ច្រើនប្រភព និងសមត្ថភាពផលិត ទំហំផលិត ឬភ្ញាស់ខុសៗគ្នាថ្វីត្បិតតែអ្នកចិញ្ចឹមតែងតែគិតពីតម្លៃទូជាចម្បង ប៉ុន្តែគុណភាពរបស់ទូភ្ញាស់ជាកត្តាចម្បង ដែលធ្វើឱ្យផលិតកម្មមានដំណើរការ និងទទួលនូវផលចំណេញ។ ទូភ្ញាស់ដែលល្អគឺជាទូភ្ញាស់ដែលស៊ិតញាស់ មានអាត្រាខ្ពស់រហូតដល់ច្រើនជាង ៨៥ភាគរយងាយស្រួលប្រើ មានទែរម៉ូម៉ែត្រសម្រាប់វាស់កម្ដៅ និងប្រដាប់វាស់សំណើម ឬជាទូទៅស្វ័យប្រវត្តដែលបង្វិលស៊ុត រក្សាសីតុណ្ហភាព និងសំណើមដោយខ្លួនឯង (រូបទី១៧និង១៨)។

ទូភ្ញាស់ចំណុះ ១០៥០ គ្រាប់ (មាន ៦ ថ្នើរ)

ទូភ្ញាស់មាន ៤ ថ្នើរ ១ថ្នើរដាក់ស៊ុតបាន១៥៦គ្រាប់ ឬអាចភ្ញាស់កូនបាន១៥៦ កូន/សា(សប្តាហ៍)

ខ. ម៉ាស៊ីនកិនចំណី

ដើម្បីកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិត អ្នកចិញ្ចឹមត្រូវផលិតចំណីដោយខ្លួនឯងជាចំណីដែលមានគុណភាព អនាម័យ មានសារធាតុចិញ្ចឹមគ្រប់គ្រាន់តាមតម្រូវការរបស់មាន់តាមប្រភេទអាយុ និងមានតម្លៃថោក។ ដោយហេតុនេះហើយ ដើម្បីផលិតចំណីមាន់ដោយខ្លួនឯង អ្នកចិញ្ចឹមគួរត្រូវមានម៉ាស៊ីនកិនចំណីខ្នាតតូចមួយគ្រឿងសម្រាប់កិន

លាយចំណី។ ម៉ាស៊ីនកិនចំណីចំណីនេះមានលក់នៅទីផ្សា(រូបទី១៩)។

គ.ម៉ាស៊ីនហាន់បន្លែ

ចំពោះការចិញ្ចឹមមាន់ដែលមានមេចាន់៩០ក្បាល ដូចសរសេរក្នុងសៀវភៅនេះ គួរត្រូវមានម៉ាស៊ីនហាន់បន្លែ ព្រោះតម្រូវការបន្លែសម្រាប់លាយជាមួយចំណីផ្តល់ឱ្យមាន់ក៏មានបរិមាណច្រើន។ ដើម្បីចំណេញពេលវេលា អ្នកចិញ្ចឹមអាចគួរទិញម៉ាស៊ីនកាត់ឬហាន់បន្លែខ្នាតតូចមួយគ្រឿងដែលម៉ាស៊ីនកាត់ឬហាន់បន្លែនេះ ជាប្រភេទម៉ូទ័រភ្លើងអាចរកទិញបាននៅទីផ្សារ(រូបទី២០)។

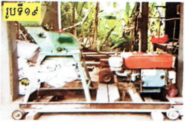

ម៉ាស៊ីនកិនចំណី

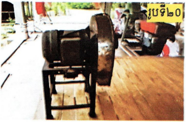

ម៉ាស៊ីនហាន់បន្លែ

ឃ. ប្រដាប់ដាក់ចំណីឬស្នូកចំណី

ប្រដាប់ដាក់ចំណីឬស្នូកចំណីឱ្យមាន់ស៊ី អាចទិញស្នូកចំណីឬប្រដាប់ដាក់ចំណីឱ្យមាន់ស៊ី ដែលឧបករណ៍នេះមានដាក់លក់ជាច្រើនប្រភេទនៅទីផ្សារ (រូបទី២១-A)។ អាចច្នៃឬផលិតស្នូកចំណីឬប្រដាប់ដាក់ចំណីឱ្យមាន់ស៊ីដោយខ្លួនឯងបាន(រូបទី២១-B)។

ង. ប្រដាប់ដាក់ទឹកឬក្បាលបឺត

ប្រដាប់ដាក់ទឹកឱ្យមាន់ផឹក។ ឧបករណ៍នេះមានលក់នៅទីផ្សារ(រូបទី២២) ឬអាចច្នៃធ្វើដោយខ្លួនឯងបាន។ បច្ចុប្បន្នមានលក់ប្រដាប់ឱ្យមាន់បឺតដែលមិនចាំបាច់ត្រូវផ្លាស់ប្តូរទឹក មិនកំពប់ទឹកនាំឱ្យសើមកន្លែងរស់នៅរបស់មាន់ មានអនាម័យ និងសន្សំសំចៃ (រូបទី២៣)។

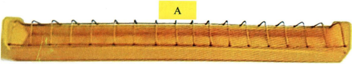

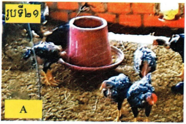

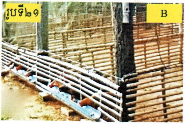

ប្រដាប់ដាក់/ស្នូកចំណី អាចទិញពីផ្សារឬធ្វើដោយខ្លួនឯង

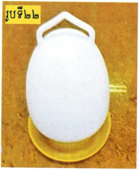

ប្រដាប់ដាក់ទឹកឱ្យមាន់ផឹក

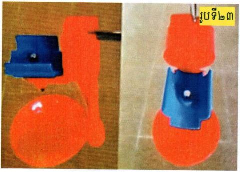

ក្បាលបឺតសម្រាប់ឱ្យមាន់ផឹកទឹក

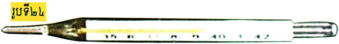

ទែរម៉ូម៉ែត្រសម្រាប់វាស់សីតុណ្ហភាព

ច.ផ្ទើរនិងសម្បុក

ផ្ទើរនិងសម្បុកឱ្យមាន់ពង។ ផ្ទើរសម្រាប់ដាក់សម្បុកឱ្យមាន់ពងត្រូវមានកម្ពស់ ១.២០-១.៤០សង់ទីម៉ែត្រ។ អាចប្រើប្រាស់បង្គី កញ្ជើ ធ្វើជាសម្បុកដោយក្រាលចំបើង ឬអាចប្រើប្រាស់សម្ភារផ្សេងៗទៀតតាមការចង់បានរបស់អ្នកចិញ្ចឹម។ ក្នុង១ទ្រុង គួរដាក់៣-៤សម្បុក។

ឆ. ភ្លើងបំភ្លឺនិងប្រដាប់វាស់សីតុណ្ហភាព

ភ្លើងបំភ្លឺនិងប្រដាប់វាស់សីតុណ្ហភាពកម្តៅក្នុងទ្រុង។ នៅទ្រុងមាន់គួរមានភ្លើងបំភ្លឺនៅពេលយប់ និងគួរព្យួរទែរម៉ូម៉ែត្រ (រូបទី២៤) សម្រាប់វាស់សីតុណ្ហភាពនៅក្នុងទ្រុងមាន់។ ប្រើអំពូលភ្លើងពណ៌ថ្លៃ អំពូលភ្លើងពណ៌ថ្លៃ អំពូលដែលមានអនុភាព៤០វ៉ាត់។

ចំណុចត្រូវចងចាំ:

- ទ្រុងត្រូវស្ងួត
- មានខ្យល់អាកាសល្អ ប៉ុន្តែមិនត្រូវទទួលនូវខ្យល់ខ្លាំង
- សីតុណ្ហភាពក្នុងទ្រុងស្ថិតនៅចន្លោះ២០-២៥អង្សាសេ
- គួរមានដាំដើមឈើចំងាយប្រមាណ៥ម៉ែត្រនៅជុំវិញទ្រុង ដែលជួយបន្ថយកម្តៅនៅរដូវប្រាំងដែលសីតុណ្ហភាពក្តៅខ្លាំង និងចំពោះរដូវវស្សា ឬរដូវរងាដែលមានខ្យល់ខ្លាំង គួរមានផ្ទាំងកៅស៊ូ សម្បកបាវបាំងជុំវិញទ្រុង។

២.៤ ការជ្រើសរើសពូជមាន់សម្រាប់ចិញ្ចឹម

ក្នុងសៀវភៅនេះ ណែនាំឱ្យចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុក មូលហេតុះ

- មានតម្រូវការទីផ្សារខ្ពស់ ប្រជាជននិយមបរិភោគ
- មានតម្លៃខ្ពស់ជាងមាន់ សាច់មាន់នាំចូល ពូជនាំចូលមកចិញ្ចឹម ឬមាន់ពូជដែលបង្កាត់(មាន់បង្កាត់)
- ធន់ទ្រាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- អភិរក្សាពូជក្នុងស្រុក។

ពូជមាន់ក្នុងស្រុក(Native Chicken) មានច្រើនប្រភេទមានមាឌធំនិងទម្ងន់ធ្ងន់។ លក្ខណៈរួមសំខាន់ៗសម្គាល់ថាជាពូជល្អ មានដូចខាងក្រោម៖

ក/មេសម្រាប់ធ្វើពូជ៖ មេមានលក្ខណៈដូចខាងក្រោម៖

- មានមាឌធំ ទំងន់ចាប់ពី១.៥០គក្រឡើងទៅ(រូបទី២៥)
- ផ្តល់ពងច្រើន ពងធំ ហើយពងរយៈពេលយូរ មេផ្តល់ពងច្រើនជាង១២គ្រាប់/សា
- ផ្តល់ពង៦-៧ដង/ឆ្នាំ ឬច្រើនជាងនេះរិតតែល្អ
- ជើងពណ៌លឿង(រមៀត) សាច់លឿង
- រោមភ្លឺ មុខក្រហម ភ្នែកភ្លឺថ្លា ក្លៀវក្លា
- មានសុខភាពល្អ មិនធ្លាប់កើតជំងឺ ឬមិនទិញពីប្រភពដែលកន្លែងចិញ្ចឹមធ្លាប់កើតជំងឺ។

ខ.បាសម្រាប់ធ្វើពូជ: ទិញមាន់ឈ្មោលជំទង់ ឬទិញកូនពីបាដែលមានលក្ខណៈដូចខាងក្រោម៖

- បាមានទម្ងន់មិនតិចជាង២.៥គក្រ (រូបទី២៦)
- ពូកែជាន់មេនិងក្លៀវក្លា
- អត្រាបង្កកំណើតឬញាស់របស់ស៊ុតខ្ពស់
- ជើងពណ៌លឿង(រមៀត) សាច់លឿង
- រោមភ្លឺ មុខក្រហម ភ្នែកភ្លឺថ្លា ក្លៀវក្លា
- មានសុខភាពល្អ មិនធ្លាប់កើតជំងឺ ឬមិនទិញពីប្រភពដែលកន្លែងចិញ្ចឹមធ្លាប់កើតជំងឺ។

គ. ការជ្រើសរើសកូនមាន់សម្រាប់បំប៉នយកសាច់

- កូនមាន់មានអាយុពី២០ថ្ងៃឡើងទៅ អាចជ្រើសរើសកូនមាន់អាយុពី១-៧ថ្ងៃ បាន ប៉ុន្តែអាត្រាងាប់ខ្ពស់ជាងកូនមាន់ដែលមានអាយុច្រើនហើយ
- សុខភាពល្អ រោមភ្លឺ រោមត្រសុះ ក្លៀវក្លា រហ័សរហួន ភ្នែកភ្លឺថ្លា ថ្លោស គូទ

✓ បានចាក់ថ្នាំការពារជំងឺសំខាន់ៗរួចហើយ(មើលផ្នែកចាក់ថ្នាំការពារ)។

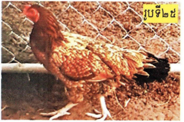

លក្ខណៈមេមាន់ ជ្រើសរើសសម្រាប់ធ្វើមេពូជ

ពូជមាន់ស្រុក ជ្រើសរើសសម្រាប់ធ្វើបាពូជ

២.៥ ចំណី ការផ្សំចំណី ទឹក និងការផ្តល់ចំណី-ទឹក

ចំណីផ្តល់ឱ្យមាន់គ្រប់វ័យ ត្រូវមានគុណភាពល្អ ផ្តល់ឱ្យមាន់ស៊ីគ្រប់គ្រាន់មានអនាម័យ មិនផ្ទុកនូវជាតិពុល និងជាតិសេស មានជីវជាតិគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់តម្រូវការរបស់មាន់។ ចំណីល្អធ្វើឱ្យមាន់ធំលូតលាស់បានលឿន និងមាន់មានសុខភាពល្អ។ មាន់ត្រូវការចំណីដែលមានថាមពលប្រូតេអ៊ីន (ជាតិសាច់)វីតាមីន និងសារធាតុរ៉ែ។

២.៥.១ ចំណី

ក. ចំណីផ្តល់នូវថាមពល មានដូចជាពោត ស្រូវ ចុងអង្ករ កន្ទក់ ម្សៅសណ្តែកសៀង កាកសណ្តែកសៀង ដំឡូងឬម្សៅដំឡូង ស្ករខ្លាញ់ឬប្រេង។ល។

✔ ចំណីផ្តល់នូវប្រូតេអ៊ីន (ជាតិសាច់) មានដូចជាត្រី ត្រីសម្រាប់ហាលធ្វើចំណីកាកសំណល់មួយផ្នែកនៃត្រីដូចជាក្បាលត្រី ម្សៅត្រី ម្សៅត្រី ម្សៅសាច់ ម្សៅបង្គាសណ្តែកសៀង ម្សៅសណ្តែកសៀង ជន្លេន កាកដូង ម្សៅស្លឹកកន្ធម្ពទេស (Leucaena) ស្លឹកស្មៅស្តាយឡូ (stylo) ស្លឹកទ្រីចាន់ធារ៉ា (Trichantheara)។ល។

✔ វីតាមីន មាននៅក្នុងសមាសធាតុដែលយកមកផ្សំជាចំណី ឬនៅក្នុងបន្លែ ប៉ុន្តែជាទូទៅមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ត្រូវទិញវីតាមីនដែលលក់នៅទីផ្សារ អាចផ្សំជាមួយប្រេម៉ិច ឬជាតម្រង់ផ្សេងៗ។

✔ ចំណីផ្តល់នូវជាតិរ៉ែ សម្បូរនៅក្នុងសម្បកខ្យង-ខ្ចៅ អំបិល ម្សៅឆ្អឹង ឬត្រូវបានលក់ក្នុងទម្រង់ជាប្រេម៉ិច ដែលអាចរកទិញបាននៅទីផ្សារ។

កម្រិតនៃតម្រូវការសារធាតុចិញ្ចឹមសម្រាប់កូនមាន់ មាន់សាច់ និងមេមាន់ពងបា បង្ហាញក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

សារធាតុ	កូនមាន់អាយុ 1 ដល់ 30 ថ្ងៃ	មាន់សាច់	មេពងនិងបា
ប្រូតេអ៊ីន %	21 ទៅ 22	18 ទៅ 20	17 - 18
ជាតិខ្លាញ់ %	3 ទៅ 4	4	3.0
ជាតិសែលុយឡូស %	3 ទៅ 4	3 ទៅ 5	4 ទៅ 6
កាល់ស្យូម %	0.8 ទៅ 1.2	1	2.5 ទៅ 3.25
ផូស្វ័រ %	0.70	0.70	0.6 ទៅ 0.7
អំបិល %	0.3 ទៅ 0.5	0.3 ទៅ 0.5	0.5

២.៨.២ ការផ្សំចំណី

ក. ចំណីកូនមាន់ (អាយុ១-៣០ថ្ងៃ)

កូនមាន់ត្រូវការចំណីដែលមានប្រូតេអ៊ីនខ្ពស់ (ជាតិសាច់) ដើម្បីលូតលាស់។ កម្រិតភាគរយប្រូតេអ៊ីនដែលមានក្នុងចំណីគឺ២១-២២.០ភាគរយ។ អ្នកចិញ្ចឹមអាចផ្សំចំណីសម្រាប់កូនមាន់ពីវត្ថុធាតុដើម និងបរិមាណដូចមានណែនាំខាងក្រោម៖

ល.រ	វត្ថុធាតុដើម	ប្រូតេអ៊ីន (CP %)	ប្រូតេអ៊ីន (CP %) តម្លៃ (រៀល/គ.ក្រ)	សម្រាប់មាន់ធំនិងមេមាន់		
				តម្រូវការ (ក្រ)	ប្រូតេអ៊ីន (CP %)	តម្លៃ (រៀល /គ.ក្រ)
១	កន្ទក់	11	-	30	3.3	-
២	ចុងអង្ករ	9	-	20	1.8	-
៣	ពោតក្រហម	10	-	16	1.6	-
៤	សណ្តែកសៀង	45	-	16	7.2	-
៥	ម្សៅត្រី	50	-	16	8	-
៦	ប្រេងឆា	0	-	1	0	-
៧	សំបកខ្យង	0	-	1	0	-
៨	ប្រេម៉ិច	0	-	0.3	0	-
៩	អំបិល	0	-	0.2	0	-
				100.5	21.90	
	សម្រាប់កូនមាន់				22.0	

(រូបមន្ត លោក ជៀង សារិទ្ធ អ្នកជំនាញផ្នែកចិញ្ចឹមសត្វ)

ខ. ចំណីសម្រាប់មាន់ធំនិងមេមាន់

កម្រិតភាគរយជាតិសាច់ដែលមានក្នុងចំណីគឺ ១៨.០ ភាគរយ។ អ្នកចិញ្ចឹមអាចផ្សំចំណីសម្រាប់មាន់ពីវត្ថុធាតុដើម និងបរិមាណដូចមានណែនាំខាងក្រោម៖

ល.រ	វត្ថុធាតុដើម	ប្រូតេអ៊ីន (CP %)	ប្រូតេអ៊ីន (CP %) តម្លៃ (រៀល/គ.ក្រ)	សម្រាប់មាន់ធំនិងមេមាន់		
				តម្រូវការ (ក្រ)	ប្រូតេអ៊ីន (CP %)	តម្លៃ (រៀល /គ.ក្រ)
១	កន្ទក់	11	-	30	3.3	-
២	ចុងអង្ករ	9	-	15	1.35	-

៣	ពោតក្រហម	10	-	14	1.4	-
៤	ដំឡូងចំណិត	2	-	10	0.2	-
៥	សណ្ដែកសៀង	45	-	14	5.6	-
៦	ម្សៅត្រី	50	-	13.5	6.0	-
៧	ប្រេងឆា	0	-	1	0	-
៨	សំបកខ្យង	0	-	2.4	0	-
៩	ប្រេមិច	0	-	0.3	0	-
១០	អំបិល	0	-	0.2	0	-
				100.5	17.92	
	សម្រាប់មាន់ធំ មេមាន់				18.0	

(រូបមន្ត លោក ជៀង សារិទ្ធ អ្នកជំនាញផ្នែកចិញ្ចឹមសត្វ)

សម្គាល់៖ សម្រាប់កូនមាន់ដែលត្រូវការចំណីដែលមានប្រូតេអ៊ីនខ្ពស់អាចទិញចំណីផ្សំស្រេចរបស់ក្រុមហ៊ុនផលិតចំណី។ ទោះបីជាអនុវត្តតាមរូបមន្តនេះក្តីក៏គុណភាពចំណីអាចមានការប្រែប្រួលដោយសារបច្ចេកទេសរក្សា ស្តុកទុកវត្ថុ ធាតុដើម ប្រភពវត្ថុធាតុដើម ការកិន និងលាយចំណី។ល។

- ចំណីសម្រាប់កូនមាន់មិនត្រូវការជាតិខ្លាញ់លើសពី៥.០ភាគរយ ចំពោះមាន់ធំមិនត្រូវមានជាតិខ្លាញ់លើស ៨.០ភាគរយ។
- កាល់ស្យូមក្នុងចំណីកូនមាន់ និងមាន់ធំទើរត្រូវការ១.០ភាគរយ មាន់ពងត្រូវការ២.៥-៣.២៥ភាគរយ
- ក្នុងចំណីត្រូវមានផូស្វ័រ០.៧ភាគរយចំពោះមាន់សាច់ មាន់ពង-០.៦-០.៦៥ភាគរយ

២.៤.៣ ការផ្តល់ចំណីនិងទឹក(របបអាហារ)

ក. ការផ្តល់ចំណីនិងទឹកសម្រាប់កូនមាន់អាយុ១-៣០ថ្ងៃ

- ជាមធ្យមកូនមាន់១ក្បាលស៊ីចំណី៣០ក្រាម/ថ្ងៃ

- ត្រូវដាក់ចំណីឱ្យកូនមាន់ស៊ី៣-៤ដង/ ថ្ងៃដើម្បីឱ្យកូនមាន់ស៊ីឱ្យបានច្រើន
- ទឹកផ្តល់ឱ្យផឹកដោយសេរី ប៉ុន្តែទឹកត្រូវមានអនាម័យ និងមានជាប្រចាំ។

ខ. ការផ្តល់ចំណីមាន់ជំទង់(អាយុ៣០-៦០ថ្ងៃ)

- ជាមធ្យមមាន់ជំទង់១ក្បាលស៊ីចំណី៦០ក្រាម/ថ្ងៃ
- ត្រូវដាក់ចំណីចំណីឱ្យកូនមាន់ស៊ី២-៣ដង/ថ្ងៃ
- ទឹកផ្តល់ឱ្យផឹកដោយសេរី ប៉ុន្តែទឹកត្រូវមានអនាម័យ និងមានជាប្រចាំ។

គ. ការផ្តល់ចំណីមាន់ធំ (អាយុ៦០-១២០ថ្ងៃ)

- ជាមធ្យមមាន់ធំ១ក្បាលស៊ីចំណី ១២០ក្បាម-១៥០ក្រាម/ថ្ងៃ
- ត្រូវដាក់ចំណីឱ្យមាន់ស៊ី២-៣ដង/ថ្ងៃ
- ទឹកផ្តល់ឱ្យផឹកដោយសេរី ប៉ុន្តែទឹកត្រូវមានអនាម័យ និងមានជាប្រចាំ។

ឃ. ការផ្តល់ចំណីសម្រាប់មេ-បា

- ជាមធ្យមមាន់មេឬបា១ក្បាល ស៊ីចំណី១៥០ក្រាម-២០០ក្រាម/ថ្ងៃ
- ត្រូវដាក់ចំណីឱ្យមាន់ស៊ី២-៣ដង/ថ្ងៃ
- ទឹកផ្តល់ឱ្យផឹកដោយសេរី ប៉ុន្តែទឹកត្រូវមានអនាម័យ និងមានជាប្រចាំ។

សម្គាល់៖

- ចំណីត្រូវបន្ថែមបន្លែ(ត្រកួន ស្លឹកក្ដុម្ពទេស ស្លឹកទ្រីចាន់ផារ៉ាស្មៅស្គាយ ឡ្យ។ល។
- តាមដានមើលការស៊ីចំណីរបស់មាន់។ បើមាន់ចឹកគ្នា មាន់ស៊ីស៊ុតក្នុងសម្បុក អាចជាសញ្ញាថា ខ្វះជីវជាតិក្នុងចំណី ដូចជាខ្វះជាតិកាល់ស្យូម។ ករណីដូចនេះត្រូវប្រឹក្សាជាមួយអ្នកជំនាញ។
- មាន់ចយពង សម្បកពងទន់ ស្តើង ចឹកពងស៊ីខ្លួនឯង ជាសញ្ញាថាខ្វះ ជាតិកាល់ស្យូម ដូចនេះត្រូវបន្ថែមម្សៅខ្ចៅខ្ចង លៀស ក្នុងចំណី។

២.៦ ការជ្រើសរើសស៊ុតសម្រាប់ភ្ញាស់និងការភ្ញាស់ស៊ុត

ស៊ុតមាន់ត្រូវប្រមូលជារៀងរាល់ថ្ងៃ រហូតដល់ថ្ងៃទី៦(មិនទុកឱ្យហួស៧ថ្ងៃ)

ស៊ុតទាំងនោះត្រូវភ្ញាស់ជាមួយគ្នាតែ១សា (ប្រមាណជា១០០គ្រាប់/សា) បន្ទាប់មកប្រមូលជាបន្តបន្ទាប់ ហើយដាក់ភ្ញាស់ជាមួយគ្នាសម្រាប់សាទី២ និងអនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីផលិតកូនបាន១ដងក្នុង១សប្តាហ៍។ អនុវត្តដូចនេះអាចប្រើប្រាស់ទូភ្ញាស់ចំណុះ ៥០០គ្រាប់បាន សម្រាប់ការចិញ្ចឹមមេ ៩០-១០០ក្បាល ដែលអាចលក់កូនមាន់រៀងរាល់សប្តាហ៍។

ក. ការជ្រើសរើសស៊ុតសម្រាប់ភ្ញាស់

- ស៊ុតត្រូវប្រមូលពីសម្បុករៀលរាល់ថ្ងៃ
- ប្រមូលស៊ុតពីសម្បុក ទុកតែ ១-២គ្រាប់ដែលទើបពងថ្មីៗ
- រើសទុកសម្រាប់ភ្ញាស់តែស៊ុតណាដែលល្អ សម្បកស៊ុតរឹងល្អ មិនពៀច មិនតូចខុសប្រក្រតី មិនប្រេះស្រាំ
- ទម្ងន់ស៊ុតពី៣៥-៥០ក្រាម
- ដាក់ស៊ុតក្នុងប្រដាប់ដាក់ស៊ុត (រូប២៧)ដាក់ផ្នែកធំនៃស៊ុតនៅខាងលើ។

ខ. ការសម្អាតនិងថែរក្សាស៊ុតដើម្បីភ្ញាស់

- បើស៊ុតប្រឡាក់អាចម៍មាន់ ក្នុងសម្បុកត្រូវតែសម្អាត ប៉ុន្តែជូតថ្នមៗ
- ស៊ុតប្រមូលបានត្រូវយកមករក្សាទុកនៅកន្លែងដែលមានអាកាសធាតុ សមស្រប ពោលគឺសីតុណ្ហភាពពី ២០-២៥អង្សាសេ និងកន្លែងដែលមានសំណើមពី៥៥-៦៥%។

រូបទី២៧៖ ការរៀបទុកដាក់ដើម្បីភ្ញាស់

គ. ការភ្ញាស់ស៊ុត

ការចិញ្ចឹមបែបពាណិជ្ជកម្មខ្នាតតូចក្នុងជួរកសិករនេះណែនាំឱ្យអ្នកចិញ្ចឹមមាន

ទូសម្រាប់ភ្ញាស់ដែលមានចំណុះមិនតិចជាង៥០០គ្រាប់។ លក្ខណៈសំខាន់ៗរបស់ទូភ្ញាស់បានបរិយាយរួចហើយ។ ការភ្ញាស់ស៊ុតមានរយៈពេល២១ថ្ងៃ។ ការភ្ញាស់ស៊ុតត្រូវអនុវត្តដូចខាងក្រោមៈ

- ទូភ្ញាស់ស៊ុតត្រូវដាក់នៅកន្លែងដែលមានខ្យល់អាកាសល្អ មិនហប់ កន្លែងដែលមិនក្តៅ
- មុនដាក់ស៊ុតចូលដើម្បីភ្ញាស់ ទូត្រូវសម្អាត
- ដាក់ទឹកក្នុងថាសទឹកនៅបាតទូភ្ញាស់ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់(រូបទី២៨)
- ត្រៀមស៊ុតដាក់ផ្នែកដែលធំ(ឬ្លបខ្យល់)នៅខាងលើ ក្នុងថាសសម្រាប់ភ្ញាស់។ ជាទូទៅ មាន៤-៦ថាស/ទូ ដែលថាសនីមួយៗចំណុះលើសពី១០០គ្រាប់(គួរទិញប្រភេទទូដែលមានលក្ខណៈដូចបរិយាយនេះ)
- សីតុណ្ហភាពក្នុងទូភ្ញាស់ពី៣៧-៣៧.៥អង្សាសេ សំណើម៦០-៧០ºC
- ស៊ុតត្រូវបានបង្វិល៣-៤ដង/ថ្ងៃ បង្វិលរយៈពេល១៨ថ្ងៃ
- ពីថ្ងៃទី១៨-ថ្ងៃទី២១ មិនត្រូវបង្វិលស៊ុតទៀតឡើយ។ ស៊ុតត្រូវយកមកដាក់ផ្ទើរខាងក្រោមបំផុត ព្រោះចាប់ពីថ្ងៃទី២០ ស៊ុតចាប់ផ្តើមញាស់ និងថ្ងៃទី២១ស៊ុតញាស់ស្ទើរតែ១០០%ហើយ។

ចំណុចត្រូវចងចាំៈ

- ស៊ុតដែលដាក់ភ្ញាស់ជាស៊ុតមិនប្រេះស្រាំ
- ដាក់ស៊ុតក្នុងកេស ឬកម្តៅដោយអំពូល ១០-១៥នាទីមុនដាក់ចូលទូភ្ញាស់
- ចាប់ពីសប្តាហ៍ទី១ (ថ្ងៃទី៧) ត្រូវឆ្លុះមើលការបង្កកំណើតរបស់អំប្រីយ៉ុងក្នុងស៊ុត។ ក្នុងស៊ុតឃើញមានសរសៃឈាម។
- សប្តាហ៍ទី២(ថ្ងៃទី១៤)ត្រូវបន្តតាម

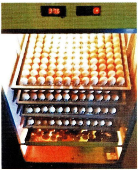

រូបទី២៨ៈ ទូភ្ញាស់ស្វ័យប្រវត្ត
(ដាក់ទឹកក្នុងថាសទឹកនៅបាតទូ)

ដានការវិវឌ្ឍការបង្កកំណើតរបស់អំប្រីយ៉ុង។ ឃើញមានសរសៃឈាម និងដុំពណ៌ខ្មៅប៉ុនម្រាមដៃ ដែលនេះជាអំប្រីយ៉ុងដែលនឹងចេះតែធំបន្តិចម្តងៗ

- ស៊ុតដែលខូច ត្រូវយកចេញពីទូភ្ញាស់។

២.៧ ការថែរក្សាកូនមាន់អាយុ១-៣០ថ្ងៃ

- រក្សាកូនមាន់ក្នុងភ្ញាស់ប្រមាណ២៤ម៉ោង ក្រោយពេលញាស់ បន្ទាប់មកយកកូនមាន់ដាក់ក្នុងទ្រុងរក្សាកូនមាន់ទើបញាស់។
- ទ្រុងកូនមាន់ទើបញាស់ បាតទ្រុងត្រូវក្រាលអង្កាម
- មានអំពូលដែលមានថាមពលពី៧៥-១០០វ៉ាត សម្រាប់កម្តៅកូនមាន់។ បើគ្មានអំពូលភ្លើង អាចប្រើក្អមដាក់ធ្យូងសម្រាប់កម្តៅ ដោយរក្សាសីតុណ្ហភាពពី ៣១-៣៥អង្សាសេ
- កូនមាន់អាយុកាន់តែច្រើន កូនមាន់កាន់តែធំ ត្រូវបន្ថយកកម្តៅក្នុងទ្រុង
- កូនមាន់អាយុពី៧ថ្ងៃឡើងទៅ ត្រូវដាក់ក្នុងទ្រុងដែលមានខ្យល់ចេញចូល មិនដាក់ក្នុងទ្រុងបិទជិតទៀតទេ។

២.៨ ការថែទាំទូទៅ ការគ្រប់គ្រងការចិញ្ចឹម អនាម័យ និងជីវសុវត្ថិភាព

ការថែទាំ ការគ្រប់គ្រងការចិញ្ចឹមល្អ ការចិញ្ចឹមមានអនាម័យ និងការអនុវត្តជីវសុវត្ថិភាពល្អ អាចបញ្ចៀសបានពីជំងឺ មាន់មានសុខភាពល្អ ឆាប់ធំធាត់សាច់មានគុណភាព និងសុវត្ថិភាពសម្រាប់អ្នកបរិភោគ មិនសូវចំណាយប្រាក់កាសទទួលផលចំណេញច្រើន និងរក្សាបាននូវទីផ្សារសម្រាប់លក់ផលិតផល។

- ក្នុងទ្រុងទំហំ៤ម៉ែត្រការ៉េ (២ម x ២ម) ចិញ្ចឹមមេ-បាចំនួន៧ក្បាល ក្នុងនោះមេ៦ក្បាល និងបា១ក្បាល។ សមាមាត្រមេ-បានេះ អាចឱ្យមានអត្រាបង្កកំណើតខ្ពស់
- កូនមាន់គួរដាក់ក្នុងទ្រុងចំណុះ១០០ក្បាល/ម៉ែត្រការ៉េ
- មាន់សាច់គួរចិញ្ចឹមក្នុងទ្រុងចំណុះ១០ក្បាល/ម៉ែត្រការ៉េ
- មេមាន់ដែលមិនសូវផ្តល់ពង(ពងតិចជាង៦០គ្រាប់/ឆ្នាំ) ត្រូវជម្រុះចោល

- មេមាន់ដែលខ្សោះហ៍ជល់ ចឹកជាមួយមេមាន់ដទៃនៅក្នុងទ្រុងជាមួយគ្នា កូនញាស់មិនសូវមានសុខភាពល្អ ត្រូវជម្រុះចោល
- មាន់ឈ្មោល(បា)ដែលមិនសូវពូកែជាន់មេ ឬអត្រាបង្កកំណើតស៊ុតទាប កូនញាស់មិនសូវមានសុខភាពល្អ ត្រូវជម្រុះចោល
- មាន់មេនិងបា ដែលមានអាយុលើសពី៣៦ខែ ត្រូវជម្រុះចោល
- កូនមាន់ មាន់ដែលមានសុខភាពមិនល្អ ពិការ ក្រិន ត្រូវជម្រុះចោល
- ទ្រុងត្រូវស្ងួត សីតុណ្ហភាពក្នុងទ្រុងមិនប្រែប្រួលដែលរក្សាក្នុងរង្វង់ ២០-២៥អង្សាសេ
- សំណើមស្ថិតនៅចន្លោះ៧០-៧៥អង្សាសេ
- មិនរងនូវខ្យល់បោកបក់ខ្លាំង
- ត្រូវសម្អាតទ្រុងជាប្រចាំ។

២.៩ ការបង្ការ និងការការពារជំងឺ

- ការពារដើម្បីកុំឱ្យជំងឺពីខាងក្រៅចូលក្នុងកន្លែងចិញ្ចឹម
- បង្កើនភាពធន់របស់មាន់៖ ថែទាំឱ្យល្អ ផ្តល់ចំណីនិងទឹកឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់តាមតម្រូវការលូតលាស់របស់មាន់
- មាន់ត្រូវចាក់ថ្នាំការពារជំងឺឆ្លងសំខាន់ៗ និងទៀងទាត់
- បាញ់ថ្នាំសម្លាប់មេរោគ១ខែម្តង។ ថ្នាំសម្លាប់មេរោគត្រូវជាប្រភេទថ្នាំដែលអាចសម្លាប់ពពួកបាក់តេរី ពពួកវីរុស និងពពួកផ្សិត។ ប្រភេទថ្នាំដែលគេធ្លាប់ស្គាល់និងធ្លាប់ប្រើមានប្រសិទ្ធភាពដូចជា TH4 (glutaraldehyde and quartermary ammonium) ឬ Formaldehyde,Phenolic compounds ឬ Sodium hydroxide។

២.៩.១ ជីវសុវត្ថិភាព

ខាងក្រោមនេះជាវិធានជីវសុវត្ថិភាព១០ចំណុច ក្នុងការបង្ការជំងឺមាន់ដែលត្រូវអនុវត្ត៖

១.មាន់នាំមកចិញ្ចឹម ត្រូវស្គាល់ប្រភព ដែលធានាថាគ្មានជំងឺ

២.ត្រូវចាក់ថ្នាំការពារតាមពេលវេលាកំណត់ និងតាមកម្រិតឱ្យប្រើប្រាស់ ប្រើប្រាស់ថ្នាំការពារដែលរក្សាទុកដាក់ត្រឹមត្រូវតាមបច្ចេកទេស។

៣. ហាមអ្នកក្រៅ ជាពិសេសឈ្មួញប្រមូលទិញមាន់ ចូលក្នុងបរិវេណចិញ្ចឹម ចូលក្នុងទ្រុង ឬប៉ះពាល់ឧបករណ៍ សម្ភារ ឬមាន់ដែលចិញ្ចឹម។

៤. មិនត្រូវឱ្យមាន់ដទៃឬមាន់អ្នកជិតខាង មកនៅលាយឡំនិងរកស៊ីជាមួយគ្នា ក្នុងកន្លែងចិញ្ចឹមមាន់ ព្រោះអាចនាំមកនូវការឆ្លងរាលដាលជំងឺ។ មាន់គួរដាក់ចិញ្ចឹមទៅតាមក្រុមអាយុរបស់វា។

៥. កន្លែងចិញ្ចឹមត្រូវមានកំបោរស ឬល្បាយថ្នាំសម្លាប់មេរោគ ដាក់នៅមាត់ច្រកឬទ្វារដែលឆ្លងកាត់កន្លែងចិញ្ចឹម។ ពេលចូល-ចេញពីកន្លែងចិញ្ចឹមត្រូវជ្រលក់ស្បែកជើងក្នុងល្បាយថ្នាំសម្លាប់មេរោគ ដើម្បីសម្លាប់ឬកាត់បន្ថយមេរោគ ឆ្លងចូល-ចេញពីកន្លែងចិញ្ចឹម។ ថ្នាំសម្លាប់មេរោគមាន:

- កំបោរស។ កំបោរសប្រើសម្រាប់កន្លែងឆ្លងកាត់ បាចនៅកន្លែងចិញ្ចឹម ឬលាយជាមួយអង្កាម ក្រាលកន្លែងចិញ្ចឹម
- ថ្នាំសម្លាប់មេរោគ ដូចជា TH4 លាយតាមបច្ចេកទេសសម្រាប់បាញ់សម្លាប់មេរោគ ប្រើ១ខែម្តង ឬនៅពេលបញ្ចេញមាន់មួយសាៗ។

៦.ទ្រុងចិញ្ចឹមត្រូវស្ងួត មានពន្លឺគ្រប់គ្រាន់ និងមានខ្យល់ចេញ-ចូល។

៧.ត្រូវផ្តល់ទឹកស្អាតគ្រប់គ្រាន់ ប្តូរទឹករៀងរាល់ថ្ងៃ(ករណីប្រើស្នូកទឹក)

៨.ត្រូវផ្តល់ចំណីឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ និងមានគុណភាពតាមរូបមន្តដែលបានណែនាំ។

៩.ត្រូវសម្អាតទ្រុងរៀងរាល់សប្តាហ៍។

១០.មាន់ឈឺត្រូវយកចេញពីទ្រុង ករណីចាំបាច់ត្រូវសម្លាប់ចោល រួចដុតឬកប់។

២.៩.២ ជំងឺសំខាន់ៗដែលជួបប្រទះ

២.៩.២.១ ជំងឺអាសន្នរោគ (Fowl Cholera/ Avian pasteurellosis)

ជំងឺអាសន្នរោគជាជំងឺឆ្លងកើតលើមាន់ បង្កដោយបាក់តេរីប្រភេទ Pasteurella

multocida។ រោគសញ្ញាជាទូទៅមានដូចជា មាន់ងាប់ភ្លាមៗ គ្រុនមិនស៊ីចំណី សំកុក ហូរសារធាតុរាវពីមាត់ ពងអាចមិនពីពណ៌សទៅខៀវ រោមបះដង្ហើមញាប់ សាច់ស្លេកឬ ឡើងខៀវនៅពេលងាប់ សរីរាង្គខាងក្នុងដូចជាថ្លើម លំពែងហើម រីកធំហើយមានស្នាម លឿងឬសៗ។ អត្រាងាប់ខ្ពស់។

ការចម្លងជំងឺតាមរយៈលាមកមាន់ឈឺ ប៉ះពាល់មាន់ឈឺ ឆ្លងតាមចំណី ទឹក ឧបករណ៍ សម្ភារដែលយកពីកន្លែងមាន់ឈឺ មនុស្ស សត្វប៉ះពាល់មាន់ឈឺ ហើយចូល មកកន្លែងចិញ្ចឹមមាន់។

វិធីការពារ:

- ចាក់វ៉ាក់សាំង
- អាយុមាន់ត្រូវចាក់ មាន់អាយុ៦០ថ្ងៃឬយ៉ាងយូរ៧៥ថ្ងៃ
- ចាក់សាច់ដុំទ្រូង កម្រិតចាក់តាមប្រភេទថ្នាំ
- មានភាពស៊ាំ៦ខែ។ ប្រភពវ៉ាក់សាំងពីវៀតណាម ថៃឡង់ដ៍។ល។

ការព្យាបាល:

- មិនគួរទុកមាន់ឈឺដើម្បីធ្វើការព្យាបាលទេ សត្វឈឺត្រូវជម្រុះចោល
- ករណីចង់ព្យាបាល អាចប្រើអង់ទីប៊ីយូទិក។

២.៩.២.២ ជំងឺញូកាស (Newcastle Disease)

ជំងឺញូកាសជាជំងឺឆ្លងស្រួចស្រាល់កើតលើមាន់ បង្កដោយវីរុសប្រភេទ Avian paramyxovirus។ រោគសញ្ញាជាទូទៅមានដូចជា មិនស៊ីចំណី សំកុក រោមបះ ដង្ហក់ ហូរសារធាតុរាវពីច្រមុះ ក្អក រោគសញ្ញាប្រព័ន្ធប្រសាទ ពិការជើងនិងស្លាប ងាប់ដោយ ទំលាក់ស្លាកទាំងសងខាង រមួលក្បាលនិងរមួលក«តែរ៉េ» រាគ លាមក ពណ៌បៃតង។ ករណីជំងឺស្រួចស្រាល់ខ្លាំង សត្វស្លាប់ដោយមិនបង្ហាញរោគសញ្ញាអត្រាងាប់ខ្ពស់។ ការចម្លងជំងឺតាមរយៈលាមកមានឈឺ ប៉ះពាល់មាន់ឈឺ ឆ្លងតាមចំណី ទឹក ឧបករណ៍ សម្ភារដែលយកពីកន្លែងមាន់ឈឺ មនុស្ស សត្វប៉ះពាល់មាន់ឈឺ ហើយចូលមកកន្លែង ចិញ្ចឹមមាន់ និងតាមរយៈខ្យល់។

វិធីការពារ:

- ចាក់វ៉ាក់សាំង
- ចាក់វ៉ាក់សាំង២លើក ករណីប្រើវ៉ាក់សាំងញូកាសអេហ្វ (p) និងអឹម (M)៖

លើកទី១ បន្តក់វ៉ាក់សាំងប្រភេទអឹម(F) ចំពោះមាន់អាយុ២-៧ថ្ងៃ បន្តក់ តាមរន្ធច្រមុះ ឬភ្នែក ១-២តំណក់/ក្បាល

លើកទី២ វ៉ាក់សាំងប្រភេទអឹម(M) ចំពោះមាន់អាយុ២-៣ខែ ចាក់សាច់ដុំ

- មានភាពស៊ាំ៦-១២ខែ។ ប្រភពវ៉ាក់សាំងពីវៀតណាម ថៃឡង់ដ៍។ល។
- អាចប្រើវ៉ាក់សាំង១បែបទៀត ១-២ ជាវ៉ាក់សាំងរស់ មិនចាំបាច់រក្សាទុកក្នុងទូទឹកកកដូចវ៉ាក់សាំងដទៃរហូតដល់២ខែ។ វ៉ាក់សាំងនេះប្រើដោយបន្តក់ភ្នែករំលឹកឡើងវិញរៀងរាល់ ៤-៥ខែម្តង។ វ៉ាក់សាំងនេះមានតម្លៃថោក។ ប្រទេសវៀតណាមមានផលិតវ៉ាក់សាំងនេះដែរ។ ប្រទេសផលិតវ៉ាក់សាំងនេះដំបូងគេ គឺប្រទេសអូស្ត្រាលី។

២.៩.២.៣ ជំងឺអុត (Fowl Pox)

ជំងឺអុតជាជំងឺឆ្លង កើតលើមាន់បង្កដោយវីរុសពួក Avipox virus។ រោគសញ្ញាជាទូទៅមានដូចជាមានក្រមុំដុំៗកើតនៅសិរ យ៉រ គ្របកភ្នែក ចំពុះ ជើងផ្នែកខាងក្នុងនៃស្លាប ជុំវិញក្ដអាក់ ក្នុងមាត់ បំពង់សំឡេង បំពង់ខ្យល់។ ដុំក្រមុំអុតនេះ បើកើតចំភ្នែកធ្វើឱ្យខ្វាក់ ស៊ីចំណី ផឹកទឹកមិនកើត បើនៅក្នុងមាត់ បំពង់សំឡេង បំពង់ខ្យល់ ធ្វើឱ្យចប់ដង្ហើមនិងស៊ីចំណីដោយពិបាក ជំងឺបណ្តាលឱ្យ សត្វគ្រិន ផលិតស៊ុតថយ ឬអាចងាប់។ ជំងឺត្រូវបានចម្លងតាមរយៈមូស ឬសុច ហើយកើតលើមាន់គ្រប់វ័យ។

វិធីការពារ:

- ចាក់វ៉ាក់សាំង
- អាយុមាន់ត្រូវចាក់វ៉ាក់ពី១៤ថ្ងៃឡើងទៅ
- វិធីចាក់វ៉ាក់សាំងគឺចាក់នៅសន្ទះស្លាបដោយប្រើប្រដាប់ចាក់ឬជួសវ៉ាក់សាំង
- ប្រើខ្ទឹមសបុកឱ្យម៉ដ្ឋ ដាក់លាយក្នុងទឹកឱ្យមាន់ផឹក ឬបញ្ច្រុកខ្ទឹមស ដោយដំឱ្យទុក រួចបេះបញ្ច្រុកមាន់

- ករណីមានមាន់ឈឺ គួរជម្រុះចោល ដើម្បីចៀសវាងការឆ្លងរាលដាលបន្ត។

ការព្យាបាលៈ

- ជំងឺបង្កដោយវីរុសមិនអាចព្យាបាលបានទេ
- ករណីមិនជម្រុះចោល អាចព្យាបាលដំបៅដែលកើតលើមាន់ ដូចជាប្រើ Methylene blue 2% Iodine។ល។ លាបលើដំបៅ លាបលើកក្រម៉ាអុតនោះ។

២.៩.២.៨ ជំងឺផ្តាសាយបក្សី (Avian Influenza/Bird Fiu)

ជំងឺផ្តាសាយបក្សីជាជំងឺឆ្លងខ្លាំងក្លា បណ្តាលពីវីរុស ពួក Avian Infiueza virus រោគសញ្ញាមានដូចជា មាន់សំកុកមិនស៊ីចំណី មិនផឹកទឹក ក្អក ហៀរសំបោរ រោមបះ រាគខៀវ សញ្ញាប្រព័ន្ធប្រសាទ ហើមក្បាល ហើមមុខក្បាល-សិរយ៉ ពណ៌ខៀវរួចប្រែជាស្វាយ ហើមជើង របកស្រកា ជើងពណ៌ខៀវ ឬស្វាយ អាត្រាងាប់លឿន និងខ្ពស់។

ការចម្លងជំងឺតាមរយៈលាមកមាន់ឈឺ ប៉ះពាល់មាន់ឈឺ ឆ្លងតាមចំណី ទឹក ឧបករណ៍ឬសម្ភារដែលយកពីកន្លែងមាន់ឈឺ មនុស្ស សត្វប៉ះពាល់មាន់ឈឺ ហើយចូលមកកន្លែងចិញ្ចឹមមាន់ តាមរយៈខ្យល់ សត្វស្លាបព្រៃ។

វិធីការពារ:

- អនុវត្តវិធានជីវសុវត្ថិភាព
- ចំពោះការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារ ថ្វីបើមានប្រទេសមួយចំនួនអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺនេះប៉ុន្តែនៅប្រទេសកម្ពុជាមិនអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់វ៉ាក់សាំងទេ។

២.៩.២.៩ ជំងឺបង្កដោយព្រូនមូល (Ascaridiosis)

ជំងឺបង្កដោយព្រូនមូលអាស្ការីស បណ្តាលពីព្រូនមូលប្រភេទ Ascaris Galli ជំងឺបណ្តាលឱ្យមាន់ស្គម ក្រិន មិនងាយធំ ដោយសារព្រូនធ្វើឱ្យមាន់ខ្វះជីវជាតិមាន់ងាប់ករណីព្រូនមានចំនួនច្រើន ឬបណ្តាលមកពីស្ទះពោះវៀន មាន់ស្លេកស្លាំង រោមបះ មេមាន់ថយពង ចុះទម្ងន់។

ការចម្លងជំងឺដោយសារស៊ីចំណី ផឹកទឹក ដែលមានស៊ុតព្រូននៅលាយឡំ។

វិធីការពារ

- កន្លែងចិញ្ចឹមត្រូវមានអនាម័យ
- មានកម្មវិធីទម្លាក់ព្រូនលើមាន់ដែលចិញ្ចឹម។

ការព្យាបាលៈ

- ប្រើថ្នាំទម្លាក់ព្រូនដូចជា Albendazole,Fenbendazole, Piperazine , Levamizole។ ថ្នាំទាំងនេះមានតម្លៃថោក ងាយរកទិញតាមកន្លែងលក់ចំណី ថ្នាំសត្វ មានប្រភពពីប្រទេសវៀតណាម ថៃឡង់ដ៍។ល។ វិធីប្រើ មើលលើសម្បកថ្នាំឬតាមការណែនាំរបស់អ្នកជំនាញ។ ជាទូទៅប្រើដោយលាយជាមួយចំណី។

២.៩.២.៦ បរាសិតខាងក្រៅ (ស្រមើលនិងចៃ)

បរាសិតដូចជាស្រមើលនិងចៃ ធ្វើឱ្យមាន់មិនសូវលូតលាស់និងធំលឿនទេ ហើយខាំមនុស្សដែលប៉ះពាល់ជាមួយមាន់ទាំងនោះ ឬចូលកន្លែងចិញ្ចឹម។ កន្លែងចិញ្ចឹមដែលមានអនាម័យ ឧស្សាហ៍បោសសម្អាត មិនសូវមានបរាសិតទាំងនេះទេ។

វិធីការពារៈ

- ឧស្សាហ៍បោសសម្អាតទ្រុង កន្លែងចិញ្ចឹមមាន់
- កន្លែងចិញ្ចឹមត្រូវមានអនាម័យ
- សម្បុកមាន់ដាក់ថ្នាំខ្លាំងឬលាយថ្នាំខ្លាំងជាមួយទឹក បាចនៅកន្លែងចិញ្ចឹម ដើម្បីបំបាត់បរាសិតទាំងនេះ។
- វ៉ាក់សាំង ១-២ អាចបន្តក់ភ្នែកចំពោះមាន់ចាប់ពីអាយុ៣ថ្ងៃឡើងទៅ និងរំលឹកវិញរៀងរាល់ ៤-៥ខែម្តង។
- ទម្លាក់ព្រូន ចំពោះមាន់មេ-បា ៣-៦ខែ/ម្តង។
- ចៃនិងស្រមើល ត្រូវធ្វើអនាម័យជាប្រចាំ ប្រើថ្នាំជក់ដាក់ក្នុងសម្បុក និងលាយថ្នាំជក់ជាមួយទឹក បាចកន្លែងចិញ្ចឹម។

កម្មវិធីចាក់វ៉ាក់សាំងមាន់

អាយុ	អាសន្នរោគ	ញូកាស	អុត	ទំលាក់ព្រូន	ថែ ស្រមើល
3 ថ្ងៃ	-	បន្តក់រន្ធច្រមុះ ភ្នែក(ញូកាស អេហ្វ)	-	-	-
14 ថ្ងៃ	-	-	ចាក់សន្ទះស្លាប	-	-
60 ថ្ងៃ	ចាក់សាច់ដុំ		-	-	អនាម័យ ថ្នាំជក់លាយទឹក បាចកន្លែងចិញ្ចឹម
90 ថ្ងៃ				លាយចំណី លាយទឹក	
180				លាយចំណី លាយទឹក	

២.៩.២.៧ ជំងឺផ្សេងៗទៀត

សម្រាប់ការចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុក ដែលចិញ្ចឹមតាមបែបពាណិជ្ជកម្មខ្នាតតូចក្នុងជួរកសិករ ជំងឺមាន់សំខាន់ៗដែលឧស្សាហ៍ជួបប្រទះត្រូវបានរៀបរាប់រួចហើយ។ អ្នកចិញ្ចឹមមិនគួរចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺច្រើនលើសពីនេះ ពីព្រោះត្រូវការចំណាយច្រើន ហើយមិនចាំបាច់ ប្រសិនបើអនុវត្តជីវសុវត្ថិភាពបានល្អ។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី សៀវភៅនេះក៏បង្ហាញនូវឈ្មោះជំងឺមួយចំនួន ដែលអាចកើតមាននៅកន្លែងចិញ្ចឹម។

ជំងឺទាំងនោះមានដូចជា ជំងឺរាគឈាមបណ្តាលពីពពួកកុកស៊ីដ្យា(Coccidiosis) ជំងឺរលាកផ្លូវដង្ហើម (Chronic Respiratory Disease) ជំងឺរាគស (Salmonellosis)។ល។

ជំងឺរាគឈាម (Coccidiosis)

ជំងឺរាគឈាមជាជំងឺបណ្តាលពីបរាសីតពពួកប្រូតូសូអ៊ែកុកស៊ីដ្យា។ ជំងឺបណ្តាលឱ្យមាន់ស្គម មិនសូវមានចលនា ក្បាលសំយ៉ុង ញាក់ញ័រ រោមបះ ភ្នែកបិទដេកផ្តុំគ្នា

អាចម៍ពណ៌ក្រហមព្រឿងៗ ឬរាគលាយឈាម មានឈាមជាប់គូទ។ អត្រាងាប់ខ្ពស់ពី ៥០-៧០ភាគរយ។ មាន់ដែលមិនងាប់ពីជំងឺ ក្រិន មិនងាយធំ។

វិធីការពារ:

- កន្លែងចិញ្ចឹមត្រូវមានអនាម័យ
- មានកម្មវិធីកម្ចាត់បរាសិតលើមាន់ដែលចិញ្ចឹម។

ការព្យាបាល:

- ប្រើថ្នាំដូចជា Furazolidon, Nitrofurazolidon,Furazon,Sulfaquinoxaline ឬ Sulfamethazine។ល។ ថ្នាំទាំងនេះអាចរកទិញតាមកន្លែងលក់ចំណី ថ្នាំសត្វ។ វិធីប្រើមើលលើសម្បកថ្នាំឬ តាមការណែនាំរបស់អ្នកជំនាញ។ ជាទូទៅ ប្រើដោយលាយជាមួយចំណី។ជំងឺរលាកផ្លូវដង្ហើម (Chronic Respiratory Disease)

ជំងឺរលាកផ្លូវដង្ហើមជាជំងឺបង្កដោយបាក់តេរី ប្រភេទ Mycoplasma Gallisep-tieum។ ជំងឺបណ្តាលឱ្យមាន់ពិបាកដកដង្ហើម មិនសូវស៊ីចំណី រលាស់ស្លាបនិងក្បាល ដកដង្ហើមចូល-ចេញឮសូរដូចកើតហឺត។ ករណីខ្លះសង្កេតឃើញមាន់ហៀរសំបោរ ហើមមុខ ចុះស្គម ក្រិននិងថយពង។ ក្រៅពីបណ្តាលឱ្យមាន់រលាកផ្លូវដង្ហើម កាលណាមានមេរោគផ្សេងទៀតឆ្លង ធ្វើឱ្យមាន់កាន់តែឈឺធ្ងន់ធ្ងរ មានសភាពដុនដាបថែមទៀត។ ជំងឺអាចឆ្លងតាមសម្ភារដែលប្រើប្រាស់តាមរយៈស៊ុតពីសត្វដែលមានជំងឺ។

វិធីការពារ:

- កន្លែងចិញ្ចឹមត្រូវមានអនាម័យ
- អនុវត្តវិធានជីវសុវត្ថិភាព
- មិនទាន់មានវ៉ាក់សាំងការពារនៅឡើយ
- សត្វឈឺត្រូវជម្រុះចោល។

ការព្យាបាល:

- គ្មានថ្នាំព្យាបាលដែលមានប្រសិទ្ធភាពទេ។

ជំងឺរាគស (Salmonellosis)

ជំងឺរាគសបណ្តាលមកពីបាក់តេរី Salmonella Gallinarum ច្រើនកើតលើមាន់អាយុ១០-១៥ថ្ងៃ ដោយអត្រាងាប់ខ្ពស់រហូតដល់ខ្ពស់រហូតដល់៥០ភាគរយ។ លក្ខណៈសម្គាល់ថាមាន់កើតជំងឺ គឺកូនមាន់រាគអាចម៍ពណ៌ស ពោះធំ រោមបះ សំកុក ភ្នែកមមី ផឹកទឹកច្រើន ស៊ីតិចឬមិនស៊ីចំណីតែម្តង ឬ ហើមសន្លាក់ជើង។ ការចម្លងជំងឺប្រព្រឹត្តទៅតាមរយៈចំណីនិងទឹកដែលមានមេរោគ តាមរយៈលាមកសត្វឈឺ។

វិធីការពារ:

- កន្លែងចិញ្ចឹមត្រូវមានអនាម័យ
- អនុវត្តវិធានជីវសុវត្ថិភាព
- សត្វឈឺត្រូវជម្រុះចោល។

ការព្យាបាល៖

- ករណីធ្វើការព្យាបាល ត្រូវប្រើអង់ទីប៊ីយូទិក ដូចជា Tetracyclines, Amoxicillin, Fluoroquinolones ឬ Sulfonamide។
- ថ្នាំទាំងនេះអាចរកទិញតាមកន្លែងលក់ចំណី ថ្នាំសត្វ។ វិធីប្រើ មើលលើសម្បកថ្នាំ ឬតាមការណែនាំរបស់អ្នកជំនាញ។

ឯកសារស្រាវជ្រាវ

១. ការសិក្សាស្តីពីកសិករឆ្នើមចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុកជាមុខរបរ-លោកស្រី **ពុត សុជា** នៅស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ នៃគ្រោងសន្តិសុខស្បៀងសម្រាប់កសិករក្រីក្រ ផ្នែកសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ, ២០១៧

២. ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យបសុសត្វ២០១៦-២០២៥។នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

៣. ផែនការជាតិរួមរបស់កម្ពុជា ស្តីពីជំងឺផ្តាសាយបក្សីនិងជំងឺផ្តាសាយមនុស្ស២០០៧

៤. បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមមាន់ **ជា ណោង** ឆ្នាំ១៩៩៦

៥. **សួន សំឿន** ឆ្នាំ១៩៩៥, ប៉ារ៉ាស៊ីតសាស្ត្រ និងជំងឺបង្កដោយប៉ារ៉ាស៊ីតចំពោះសត្វស្រុកនៅកម្ពុជា

៦. **សួន សំសឿន** ឆ្នាំ២០០៦ បទដ្ឋានអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យាជម្ងឺបង្កដោយព្រូនហ្វាស្យូឡាលើគោ ក្របី និងវិធានការពារ

៧. **សួន សុធឿន** ឆ្នាំ២០១០ចំណីអាហារគោ ក្របី

៨. **សួន សុធឿន** ឆ្នាំ២០១២ ដំណាំចំណីសត្វ និងបច្ចេកទេសដាំដំណាំចំណីសត្វ

៩. Cencus of Agriculture of the kingdom of Cambodia 2013(2015): National Institute of Statistics, Ministry of Planning in Collaboration with the Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries. December 2015.

១០.Terrestrial Animal Health Code(2017). World Organization for Animal Health, volum II

១១. Alders, R., dos Anjos,F., Bagnol,B., Fumo,A., Mata, B. and Young, M.(2002): Controlling Newcastle Disease in village chickens, ACIAR Monograph No.86, 128 pages

១២. Christopher Delgado , Mark Rosegrant, Henning Steinfeld, Simeon Ehui and Claude.

ក្រុមការងារចងក្រងកូនសៀវស្តីពីការចិញ្ចឹមមាន់ពូជក្នុងស្រុកសម្រាប់ញាស់យកកូន យកសាច់ ជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម សូមការអធ្យាស្រ័យពីប្រិយមិត្តអ្នកអានផងដែរ បើសិនជាការបោះពុម្ពផ្សាយកូនសៀវភៅបច្ចេកទេសកសិកម្មនេះ នៅមានការខ្វះចនោះ ផ្នែកបច្ចេកទេស រូបភាព និងអក្ខរាវិរុទ្ធ រាល់ការខ្វះខាតទាំងនេះ ក្រុមការងារយើងខ្ញុំ សង្ឃឹមថា នឹងទទួលបាននូវការជួយកែលម្អ បំពេញបន្ថែមពីសំណាក់ប្រិយមិត្តអ្នកអានគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន រាល់ការកែលម្អទាំងអស់នោះ ក្រុមការងារយើងខ្ញុំ នឹងយកទៅចងក្រងសម្រាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយនាពេលបន្ទាប់ទៀតៗ។ សូមអរគុណ!

អាសយដ្ឋាន : ផ្ទះលេខ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ : ០១២ ៣២៥ ៧១០/០១៧ ៩០៩ ៣៤៥

គេហទំព័រ : www.deaff.maff.gov.kh

facebook : នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

Call center: 1800 201568

បោះពុម្ពចំនួន ៣០០០ ច្បាប់